

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Procesy ludnościowe w Polsce

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Socjologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 24SOCS.14P.12845.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Elżbieta Marciszewska	
Prowadzący zajęcia	Elżbieta Marciszewska	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy na temat podstawowych struktur, zjawisk oraz procesów demograficznych, z uwzględnieniem uwarunkowań i konsekwencji społeczno-demograficznych.
C2	Przekazanie wiedzy na temat głównych prawidłowości zmian ludnościowych w Polsce, z uwzględnieniem podłoża teoretycznego w postaci współczesnych teorii uwarunkowań procesów demograficznych.
C3	Rozwinięcie umiejętności oceny sytuacji demograficznej oraz zmian ludnościowych w skali świata, w porównaniu ze zmianami zachodzącymi w Polsce.
C4	Wypracowanie umiejętności poszukiwania, analizy oraz interpretacji danych statystycznych w zakresie procesów ludnościowych.
C5	Wypracowanie umiejętności zrozumienia istoty procesów ludnościowych i ich znaczenia w praktyce życia społecznego, również w kontekście polityki ludnościowej
C6	Wyrobinienie umiejętności wykorzystywania z danych demograficznych w badaniach socjologicznych.

Wymagania wstępne

Potwierdzona wiedza i umiejętności z zakresu przedmiotu Podstawy socjologii.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Posiada wiedzę na temat podstawowych struktur, zjawisk i procesów ludnościowych oraz podstawowych pojęć z zakresu demografii	SOC_K1_W01	Kolokwium pisemne
W2	Posiada wiedzę na temat głównych prawidłowości zmian ludnościowych	SOC_K1_W04	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Posiada umiejętność poszukiwania danych dotyczących procesów ludnościowych oraz analizuje statystyki z zakresu procesów ludnościowych	SOC_K1_U01, SOC_K1_U03, SOC_K1_U06	Prezentacja multimedialna
U2	Interpretuje dane z zakresu procesów ludnościowych, w kontekście uwarunkowań demograficznych oraz poza demograficznymi	SOC_K1_U01, SOC_K1_U03, SOC_K1_U06	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
U3	Rozumie istotę procesów ludnościowych, w odniesieniu do celów i działań polityki ludnościowej	SOC_K1_U01, SOC_K1_U03	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Wykorzystuje dane demograficzne w analizach socjologicznych	SOC_K1_K01, SOC_K1_K02	Prezentacja multimedialna
K2	Współpracuje z pozostałymi osobami w zespole	SOC_K1_K03	Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Specyfika demografii jako nauki i jej związki z socjologią. Podstawowe pojęcia z zakresu procesów ludnościowych oraz podstawowe struktury, zjawiska i procesy demograficzne.	W1, W2	Ćwiczenia
2.	Źródła informacji statystycznej o ludności i wybrane metody analizy demograficznej	W1, U1	Ćwiczenia
3.	Prawidłowości zmian ludnościowych w Polsce na tle zmian w Europie i na świecie.	W2, U3	Ćwiczenia
4.	Współczesne teorie uwarunkowań procesów ludnościowych.	W2, U2	Ćwiczenia
5.	Struktura ludności według płci, wieku, stanu cywilnego, wykształcenia oraz cech społeczno-zawodowych.	W2, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
6.	Procesy ruchu naturalnego ludności: rozrodczość, umieralność, małżeńskość. Procesy reprodukcji ludności. Współczynniki reprodukcji. Starzenie się społeczeństw.	W2, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
7.	Procesy ruchu wędrownego ludności: migracje wewnętrzne i zewnętrzne.	W2, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
8.	Prezentacja wybranych zjawisk ludnościowych	W2, U1, U2, U3, K1, K2	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	1. Kolokwium pisemne z zakresu materiału zrealizowanego na zajęciach (ocena z kolokwium stanowi 50% oceny końcowej): obejmuje 5 pytań otwartych, po 5 punktów każde (ocenie podlega kompletność i trafność odpowiedzi). Łącznie 25 punktów. 2. Prezentacja multimedialna (ocena z prezentacji stanowi 50% oceny końcowej): prezentacja multimedialna przygotowywana w zespołach 5-6 osobowych – trwająca ok. 60 minut, przedstawiająca analizę wskazanych przez prowadzącego procesów ludnościowych przebiegających w Polsce, po której zespół prezentujący inicjuje i prowadzi dyskusję na zajęciach. Ocena jest wspólna dla wszystkich osób prezentujących. Skala ocen: bardzo dobry (bdb; 5,0): dobór właściwych danych do analizy przebiegu procesów, poprawnie sformułowane wnioski na podstawie przedstawianych danych, zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, prezentacja stworzona poprawnie pod względem formalno-edytorskim, brak błędów merytorycznych, prezentacja zawierająca własne przemyślenia; dobry plus (+db; 4,5): dobór właściwych danych do analizy przebiegu procesów, poprawnie sformułowane wnioski na podstawie przedstawianych danych, zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, prezentacja stworzona poprawnie pod względem formalno-edytorskim, brak błędów merytorycznych; dobry (db; 4,0): dobór właściwych danych do analizy przebiegu procesów, poprawnie sformułowane wnioski na podstawie przedstawianych danych, zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, możliwe drobne błędy formalno-edytorskie, brak błędów merytorycznych; dostateczny plus (+dst; 3,5): poprawnie dobrane dane, ale w wąskim zakresie, proste wnioski bez poszukiwania szerszych uwarunkowań, zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, możliwe drobne błędy formalno-edytorskie oraz drobne błędy merytoryczne; dostateczny (dst; 3,0): niewielki zakres wykorzystanych danych, proste wnioski bez poszukiwania szerszych uwarunkowań, zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, możliwe drobne błędy formalno-edytorskie lub merytoryczne; niedostateczny (ndst; 2,0): poważne błędy merytoryczne w prezentacji lub poważne błędy formalno-edytorskie uniemożliwiające jej zrozumienie

Literatura

Obowiązkowa

1. M. Okólski, A. Fihel, Demografia współczesne zjawiska i teorie, Warszawa 2012.
2. M. Okólski, Demografia. Podstawowe pojęcia, procesy i teorie w encyklopedycznym zarysie, Warszawa 2004.
3. F. Stokowski, Demografia, Warszawa 2019.
4. A. Fihel, Starzenie się społeczeństwa a polityka fiskalna i migracyjna, Warszawa 2017.

Dodatkowa

1. Artykuły pochodzące z czasopism „Studia Demograficzne” i „Studia Socjologiczne” oraz prac zbiorowych przesyłane przed zajęciami, związane z analizowanymi procesami ludnościowymi.
2. Strona internetowa GUS www.stat.gov.pl

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30

Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	25
Przygotowanie do zaliczenia	15
Przygotowanie do zajęć	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 100
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
SOC_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wyszukiwania i krytycznego wykorzystywania (w tym analizowania, syntetyzowania i komunikowania) informacji na temat zjawisk społecznych, w tym wyników badań własnych
SOC_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do planowania i czynnego włączania się do realizowanych projektów socjologicznych (m.in. badawczych, analitycznych, interwencyjnych, innowacyjnych) w ramach realizowania roli zawodowej socjologa, w tym we współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego
SOC_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w dyskusji na tematy społeczne – formułowania własnego stanowiska w oparciu o wiedzę socjologiczną oraz wykorzystywania wiedzy socjologicznej do rozumienia stanowisk stron w dyskusji
SOC_K1_U01	Absolwent/ka potrafi rejestrować i interpretować procesy i wydarzenia społeczne (zwłaszcza dotyczące współczesnego społeczeństwa polskiego oraz innych społeczeństw stanowiących tło porównawcze) przy pomocy pojęć i teorii socjologicznych
SOC_K1_U03	Absolwent/ka potrafi przygotowywać prace i wystąpienia w języku polskim, służące komunikacji naukowej i pozostające w zgodzie z jej regułami
SOC_K1_U06	Absolwent/ka potrafi planować, realizować i monitorować własną pracę oraz podejmować i realizować różnorodne role w zespołach
SOC_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce socjologii w systemie nauk oraz jej relacje z innymi dyscyplinami
SOC_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu procesy leżące u podstaw stabilności i zmiany społecznej w kontekście lokalnym oraz globalnym